

ปราชญ์เกษตร ของแผ่นดิน

พ.ศ. 2559

นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์
สภาปราชญ์เกษตรนครศรีธรรมราชพอเพียง

นายอัคระ ธิติถาวร
สภาปราชญ์เกษตรดีเด่น

นายอดิศร เหล่าสะพาน
สภาปราชญ์เกษตร
ผู้นำชุมชนและเครือข่าย

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นสมควรให้การยกย่องและเชิดชูเกียรติผู้ทรงภูมิปัญญาด้านการเกษตรในสาขาต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณความดี มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ สมควรเป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน จึงกำหนดให้มีการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลให้เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินจำนวน 4 สาขา ประกอบด้วย ปราชญ์เกษตรผู้ทรงภูมิปัญญาและมีคุณูปการต่อภาคการเกษตรไทย ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ปราชญ์เกษตรดีเด่น และปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย เพื่อให้ได้รับสวัสดิการและสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์และความสามารถสู่สังคม

ในปี พ.ศ. 2559 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทำการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลให้เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินใน 3 สาขา ประกอบด้วย **นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์** เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง **นายอักระ ธิติถาวร** เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น และ **นายอดิศร เหล่าสะพาน** เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำหนังสือ “**ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ. 2559**” โดยได้รวบรวมข้อมูลประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ผลงานที่สร้างคุณประโยชน์และการขยายผลงานของปราชญ์เกษตรของแผ่นดินแต่ละท่าน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงตนและการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่ผู้ที่สนใจโดยทั่วไป กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องในการสนับสนุนข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการสรรหาปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในปี พ.ศ. 2559 ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยดี

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
กรกฎาคม 2559

ปราชญ์เกษตร
ของแผ่นดิน

นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขา ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

สาขา ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์

อายุ	57 ปี
การศึกษา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สถานภาพ	สมรส มีบุตร 3 คน (ชาย 1 คน หญิง 2 คน)
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 43 หมู่ที่ 2 บ้านดอนแดง ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
โทรศัพท์	089-618-4075, 061-582-2235
อาชีพ	เกษตรกร

รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2559
- รางวัลถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ 2 ประเภทกลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่ ปี 2553
- รางวัลครอบครัวตัวอย่าง โครงการเพิ่มขีดความสามารถ อปท. เพื่อคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนและครอบครัว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี 2553

ปราชญ์เกษตร
ขอนแก่น

- รางวัลผู้นำความรู้จากโครงการชีวิตวิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มาใช้และขยายผลดีเด่น ระดับประเทศ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย ปี 2552
- รางวัลเกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด มูลนิธิสำนึกรักบ้านเกิด ปี 2551
- รางวัลคนดีศรีมหาสารคาม ด้านเกษตรกรรม ในวันเฉลิมฉลอง ครบรอบ 150 ปี มหาสารคาม ปี 2558
- รางวัลครูบุญชิตีดีเด่น สาขาบัญชีฟาร์ม ระดับจังหวัด กรมตรวจบัญชี สหกรณ์ ปี 2552
- รางวัลรองชนะเลิศการประกวดปุ๋ยหมักชีวภาพ ระดับจังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน ปี 2553

ฯลฯ

ชีวิตที่พอเพียง

นายคำพันธ์ เหล่าวงษ์ เกษตรกรผู้ที่เคยมีความคิดว่าอาชีพเกษตรกรนั้น ไม่มีทางที่จะร่ำรวยอยู่สุขสบายได้ จึงเลือกศึกษาสายอาชีพในแผนกช่างกลโลหะและเข้ามาทำงานในโรงงานที่กรุงเทพฯ จนพบว่ารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่มี จึงหันกลับมาเปิดโรงกลึงที่บ้านเกิดโดยนำที่นาไปจำนอง แต่สุดท้ายเป็นหนี้สินจนต้องตัดสินใจขายที่นาทั้งหมดเพื่อชำระหนี้ และได้ทบทวนบทเรียนจากประสบการณ์ที่ผ่านมาพร้อมศึกษาแนวพระราชดำริ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และ “เกษตรทฤษฎีใหม่” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้นายคำพันธ์หันกลับมาทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริ ในปี พ.ศ. 2541 โดยดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ คือ ทำตามสภาพของตนเองทำจากน้อยไปมากจากง่ายไปยาก พึ่งพาตนเองเน้นความพอเพียง ใช้เหตุผลในการวางแผนการดำเนินชีวิตโดยพิจารณาตามหลักการว่าจะทำอะไร ช่วงไหนอย่างไร เท่าไร และแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกในครอบครัว พร้อมทั้งมีการวางแผนรองรับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นทั้งด้านการใช้จ่าย โดยมีการเก็บออมวางแผนด้านการเกษตรโดยคิดหาวิธีกักเก็บน้ำในช่วงแล้ง ปลูกพืชหลายชนิดเพื่อป้องกันความเสี่ยง มีการศึกษาค้นคว้าความรู้ให้กับตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ปรัชญาเกษตร ของแผ่นดิน

ผลจากความไม่ย่อท้อในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ช่วง 1-3 ปีแรก ครอบครัวมีความพออยู่พอกินมีผลผลิตเหลือขาย เริ่มมีเงินออม และในปีที่ 6 สามารถชำระหนี้สินได้หมดสิ้น สร้างบ้านอยู่อาศัยได้เพิ่ม อีก 3 ปีต่อมาสามารถซื้อที่ทำการเกษตรเพิ่มได้อีก 7 ไร่ และส่งลูกเรียนได้ทุกคน นอกจากนั้น นายคำพันธ์ ยังเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ เอื้ออาทร ไม่มัวเมาอบายมุข ประกอบสัมมาอาชีพโดยไม่เบียดเบียนใครประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่คนในชุมชน อุทิศตนในการทำงานให้กับสังคมด้วยการเป็นผู้นำ และผู้ร่วม ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เป็นอาสาสมัครครูบัญชี เป็นศูนย์อบรมผู้มีจิตอาสาพัฒนาสังคมที่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

ความพอประมาณ

ดำเนินชีวิตตามสภาพของตนเอง ไม่ทะเยอทะยาน ทำจากน้อยไปหามาก ทำจากง่ายไปหายาก ใช้จ่ายอย่างประหยัด จ่ายในสิ่งที่จำเป็น พึ่งตนเองให้มากที่สุด และเน้นความพอเพียง (พออยู่ พอกิน พอใช้) ไม่ให้ครอบครัวเดือดร้อน และไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่สร้างปัญหาให้สังคม

ความมีเหตุผล

มีการวางแผนในการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในครอบครัว การทำกิจกรรมในแปลงจะทำอะไร ช่วงไหน ทำอะไร ทำเท่าไร ทำเพื่ออะไร มีการแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีหลักการ มีเป้าประสงค์ มีเป้าหมาย และมีความคาดหวัง สร้างกำลังใจให้กับครอบครัว รับรู้สถานการณ์ปัจจุบัน และมีแผนรองรับ ผลกระทบที่จะเกิดในอนาคต

มีภูมิคุ้มกันที่ดี

มีการวางแผนบนฐานเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ จะได้แก้ปัญหาได้ในช่วงนั้น เช่น การใช้จ่ายต้องวางแผนการจ่ายที่จำเป็นและสร้างรายได้ให้พอเหลือจ่าย (จากรับ - จ่าย มีเก็บออม) การบริหารจัดการน้ำ มีแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงแล้ง และชุดบ่อบาดาล เพื่อแก้ปัญหาหน้าน้อยหรือฝนแล้ง และใช้น้ำตามความจำเป็นและเหมาะสมกับกิจกรรม การทำกิจกรรมในแปลงทำแบบผสมผสาน ปลูกพืชหลายชนิด ผักต่างๆ ผลไม้ ไม้ยืนต้น เพื่อป้องกันความเสี่ยง

ความรอบรู้

ใฝ่หาความรู้เป็นนิจ อบรม ศึกษาดูงาน สัมมนา ค้นคว้า ทดลอง ปฏิบัติจริง แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้กับผู้ประสบผลสำเร็จ พร้อมกับได้ศึกษา ดูงาน อบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติจริง ความพยายาม ขยันหมั่นเพียร อย่างต่อเนื่อง และไม่ย่อท้อ โดยดำเนินตามแนวพระราชดำริของพระองค์ท่าน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ

ความมีคุณธรรมตามหลักศาสนา

มีความเอื้ออาทร ซื่อสัตย์ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่มัวเมาอบายมุข ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีสัมมาชีพ ไม่ทำลาย ทรัพยากร ดิน น้ำ อากาศ (ไม่ฆ่าดิน อากาศ น้ำ ด้วยสารเคมี)

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

นายคำพันธ์ เป็นผู้คิดค้นผลงานสร้างองค์ความรู้ที่มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง เช่น ศึกษาและคิดค้น โมเดล 1 งาน 1 แส่น โดยผสมผสานกับองค์ความรู้ เทคนิคการทำเกษตรกรรมยั่งยืนแบบผสมผสานด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรตามหลักการพึ่งพาตนเอง สามารถนำไปปฏิบัติตามได้จริง ศึกษาองค์ความรู้ในการทำนาอินทรีย์ต้นทุนต่ำด้วยวิธีการปลูกข้าวแบบต้นเดียวที่นอกจากจะลดต้นทุนในการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกรแล้ว ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตที่ได้ จัดตั้งตลาดชุมชนหรือตลาดสีเขียวแก้ไขปัญหาทางการตลาดให้กับสมาชิกในชุมชน สร้างให้เกิดความร่วมมือของสมาชิกในชุมชนเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาผ่านกลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืนโดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นต้น

การขยายผลงาน

นายคำพันธ์ ได้สร้างตัวอย่างของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติใช้ในรูปแบบของโมเดลการเรียนรู้ องค์ความรู้ต่างๆ และพัฒนาพื้นที่ทำการเกษตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย มีการสร้างกลุ่มสมาชิกเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนอย่างมีส่วนร่วม มีเครือข่ายในการขยายผลงานทั้งในระดับชุมชน เช่น จัดตั้งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรมัยยั้งยืน อำเภอกันทรวิชัย ที่มีสมาชิกในอำเภอกันทรวิชัย กว่า 50 คน การขยายผลร่วมกับกลุ่มและเครือข่ายต่างๆ หน่วยงานภาครัฐการศึกษา และภาคเอกชน ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ด้วยการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป โดยระหว่างปี 2550-2558 มีผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ และศึกษาดูงานจากนายคำพันธ์ มากกว่า 19,800 ราย อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อต่างๆ อีกด้วย

การสร้างกลุ่ม/เครือข่าย

นายคำพันธ์ ได้พัฒนากลุ่มและเครือข่าย โดยการคัดเลือกเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีจิตอาสาขับเคลื่อนพัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในนามวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรรมยั่งยืนอำเภอกันทรวิชัย และเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอหลายจุด รวมถึงหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ร่วมบูรณาการเพื่อพัฒนาการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ความรู้

การปลูกข้าวแบบต้นเดียว (นาอินทรีย์)

ขั้นตอนวิธีการปลูก

1. ปรับปรุงบำรุงดินหลังเก็บเกี่ยวด้วยการฉีดพ่นน้ำหมักอินทรีย์ อัตราต่อไร่ จุลินทรีย์ 5 ส่วน/น้ำ 20 ส่วน แล้วไถกลบตอซัง หว่านปุ๋ยพืชสด (พืชตระกูลถั่ว) 4-5 กก./ไร่ เมื่อออกดอกบานไถกลบ
2. เมื่อถึงฤดูทำนา นำพันธุ์ข้าวที่เตรียมไว้แช่น้ำ 2 วัน นำขึ้นหมักไว้ 1-2 วัน หรือแตกหน่อ นำไปเพาะกล้าที่แปลงกล้า (1 กก. ต่อพื้นที่ 50 ตร.ม.) เมื่ออายุกล้าได้ 7-12 วัน ถอนต้นกล้าออกไปปลูกแปลงที่เตรียมไว้ โดยถอนต้นกล้าทีละต้นไม่ให้เมล็ดข้าวหลุดจากต้น ถ้าเมล็ดหลุดไม่เอา
3. หว่านปุ๋ยหมักชีวภาพ 100 กก./ไร่ ไถกลบคราดให้เรียบ ปรับพื้นที่ให้ราบเสมอไม่สูงไม่ต่ำ และไม่ให้ น้ำขังแปลงนา (พอเป็นตม ถ้ามีน้ำขังให้เอาออก ถ้าไม่มีน้ำเข้า)
4. นำต้นกล้าต้นเดียวปักดำพอท่วมเมล็ดข้าว ระยะห่างประมาณ 15-20 ซม. (พันธุ์ข้าว 1 กก. ปลูกได้ประมาณ 1 ไร่)

การดูแลรักษา

1. สังเกตแปลงนาหลังปักดำ ถ้าพื้นที่แห้งให้น้ำน้ำเข้าให้ทั่วแปลง
ทิ้งไว้ 1 คืน แล้วเอาน้ำออกให้หมดและให้สังเกตอยู่ 3 สัปดาห์ จึงพ่นปุ๋ยน้ำ
หมักชีวภาพในอัตรา น้ำหมัก 1 ส่วน/น้ำ 300-500 ส่วน

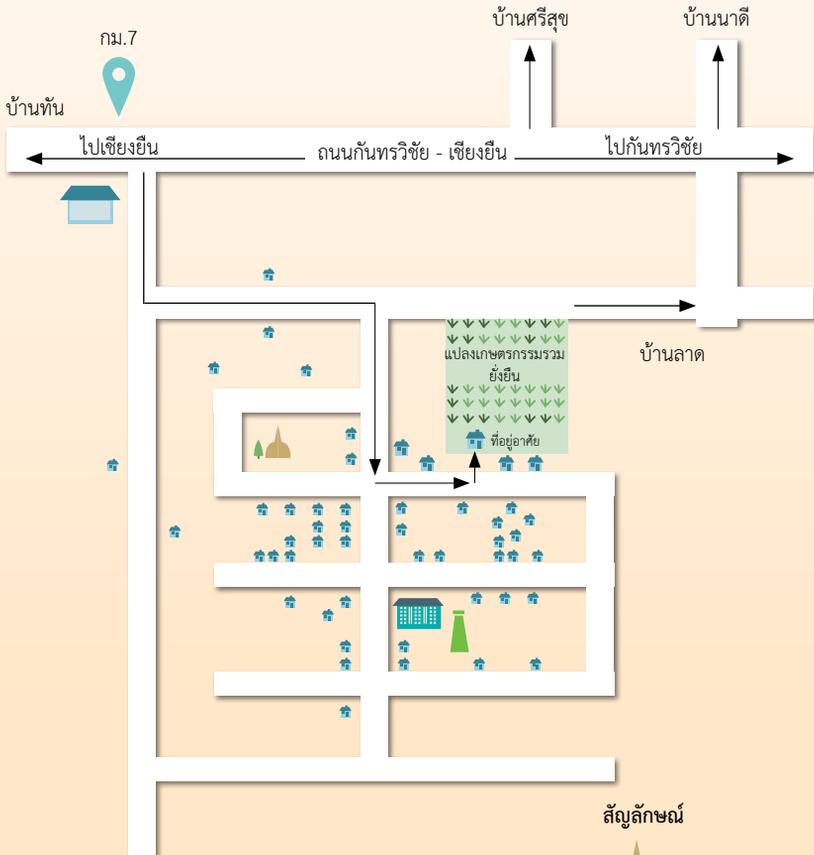
2. พอข้าวอายุได้ 1 เดือน เอาน้ำเข้าขัง แต่ระดับน้ำไม่เกิน 10 ซม.
ให้น้ำขังตลอดจนข้าวออกรวงแล้วพ่นปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพอีกเมื่ออายุ 60 วัน
และช่วงข้าวตั้งท้อง

ประโยชน์

1. ลดต้นทุนการผลิตประหยัดพันธุ์ข้าว ขายได้ราคาสูง (ข้าวอินทรีย์)
2. ข้าวแตกกอดี 20-40 ต้น ผลผลิตสูง 700-1,000 กก./ไร่ (นาปี)
3. ต้านทานต่อโรคเมล็ดเต็มน้ำหนักดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูง

แผนผังที่อยู่อาศัยศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนชุมชน

สถานที่ติดต่อ

ที่อยู่ 43 หมู่ที่ 2 บ้านดอนแดง ตำบลศรีสุข
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150

โทรศัพท์ 089-618-4075, 061-582-2235

สัญลักษณ์

- = สำนักสงฆ์
- = ศาลาเอนกประสงค์
- = ประปาหมู่บ้าน
- = ที่อยู่อาศัย
- = ทางเข้า

ปราชญ์เกษตร
ขอนแก่น

นายอัคร ธิติถาวร
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

สาขา ปราชญ์เกษตรดีเด่น

นายอัคระ ธิติถาวร

อายุ 54 ปี

การศึกษา ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต เอกพืชศาสตร์

สถานภาพ สมรส มีบุตร 1 คน (หญิง 1 คน)

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 43/1 หมู่ที่ 3 บ้านพรจำปา
ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต 83110

โทรศัพท์ 089-196-6003

อาชีพ เกษตรกร

รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น ปี 2559
- เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาอาชีพเลี้ยงสัตว์ ปี 2551
- รางวัลเชิดชูเกียรติ นักสัตวบาลดีเด่น สมาคมสัตวบาลแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี 2551
- นามานุกรม ผู้เชี่ยวชาญด้านปศุสัตว์ไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงแพะ

ปราชญ์เกษตร
ขอนแก่นแผ่นดิน

พิธีพระราชทานโลรางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๕๕

- รางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ กรมปศุสัตว์ ปี 2553
  - รางวัลเกษตรกรสัมมาชีพดีเด่น สภาเกษตรกรแห่งชาติ ปี 2557
  - รางวัลปราชญ์เกษตร 72 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี 2557
  - รางวัลคนดีแทนคุณแผ่นดิน บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ปี 2557
  - รางวัลคนดีศรีถาวร สาขาอาชีพเลี้ยงสัตว์ ปี 2552
- ฯลฯ

ชีวิตที่พอเพียง

นายอัคระ ธิติถาวร เกษตรกรผู้พลิกผันชีวิตตนเองจากลูกจ้างบริษัทเอกชน มาทำเกษตรกรรม เนื่องจากเห็นว่าความเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชนไม่มีความยั่งยืนในชีวิต จึงได้เริ่มกลับมาทำเกษตรในพื้นที่ของตนเอง จำนวน 5 ไร่ ปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้นแบบอินทรีย์และเลี้ยงแพะประมาณ 10 ตัว เพื่อใช้มูลแพะให้เป็นปุ๋ยแก่พืชผักที่ปลูก ต่อมาได้เล็งเห็นว่าการเลี้ยงแพะสามารถทำเป็นอาชีพหลักได้ จึงหันมาให้ความสนใจการเลี้ยงแพะนมเชิงอินทรีย์โดยทำการศึกษา คัดเลือกพันธุ์แพะนมพื้นเมืองและแพะนมจากต่างประเทศ เพื่อตอบสนองวิถีการเลี้ยงดูตามธรรมชาติ และเหมาะสมกับ

ปราชญ์เกษตร ของแผ่นดิน

สภาพภูมิอากาศ คัดค้านองค์ความรู้ในการใช้พืชสมุนไพรดูแลสุขภาพสัตว์ แทนการใช้สารปฏิชีวนะ ปัจจุบันฟาร์มแพะนมของนายอัคระ มีแพะจำนวน 77 ตัว มีลักษณะเป็นฟาร์มขนาดเล็กแต่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ครบวงจรโดยใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก นายอัคระ ใช้เวลาว่างในการศึกษา ค้นคว้า ทดลองเพื่อสร้างองค์ความรู้การเลี้ยงแพะ ด้วยความมีจิตสาธารณะจึงได้ใช้ความรู้ความสามารถ และใช้พื้นที่ดำเนินกิจกรรมการเกษตรของตนเองเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงการเลี้ยงแพะ ศูนย์เรียนรู้ปศุสัตว์อินทรีย์การเลี้ยงแพะ เป็นที่ทำการหมอดินของหมู่บ้าน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหา ให้กับพี่น้องเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่

ความพอประมาณ

พอประมาณ เลี้ยงแพะตามศักยภาพของตนเอง ได้แก่ พื้นที่ ทุน แรงงาน อาหารแพะ ความต้องการของตลาด

ความมีเหตุผล

พัฒนาพันธุ์แพะนมที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี โดยใช้ฐาน พันธุ์กรรมจากแพะพื้นเมือง เลี้ยงง่าย ให้ผลผลิตสูง และพัฒนาวิธีการเลี้ยง รวมทั้งการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคสัตว์แทนการใช้ยาปฏิชีวนะ เพื่อให้ได้ ผลผลิตที่ดี สะอาด และมีคุณภาพ สู้ท้องตลาด รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้ สู่สาธารณะ เป็นการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงแพะนมในเชิงอินทรีย์

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

มีการหมุนเวียนการใช้ทรัพยากรภายในฟาร์ม เพื่อเป็นการลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ มีการเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา และปลูกผักสวนครัว รวมทั้งไม้ผล หลากหลายชนิด เพื่อเป็นความมั่นคงทางด้านอาหารของครัวเรือน และยังเป็น การเพิ่มรายได้ มีการออม เพื่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน

ความรู้

มีความรอบรู้ในเรื่อง พฤติกรรมแพะ สิ่งแวดล้อม ความสมดุลทางธรรมชาติ โรงเรือน อาหาร การเลี้ยงดู เทคนิคการรีดนมแพะที่สะอาดและไร้กลิ่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากนมแพะ การใช้สมุนไพรในการป้องกันรักษาโรคของแพะ รวมทั้งการสร้างตลาดในระบบขายตรงสู่ผู้บริโภค

ความมีคุณธรรมตามหลักศาสนา

ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพปลอดภัยและจำหน่ายในราคาที่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค รวมทั้งการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะ ด้วยความเสียสละ

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

นายอัคระ ได้สร้างสรรค์ผลงานอันเป็นประโยชน์ซึ่งได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในกลุ่มผู้เลี้ยงแพะอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การคัดเลือกเพื่อพัฒนาพันธุ์แพะอย่างต่อเนื่อง จนได้แพะนมพันธุ์ดีที่ให้น้ำนมได้เฉลี่ย 2 ลิตร/ตัว/วัน ระยะเวลาให้นมนานถึง 200-240 วัน เป็นแพะที่เลี้ยงง่ายสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพภูมิอากาศ นำไปเลี้ยงได้ดีทั่วประเทศจนเป็นที่ยอมรับ

ในนาม “แพะนมภูเก็ต” และยังสามารถคิดค้นสร้างองค์ความรู้ในการเลี้ยงแพะนมเชิงอินทรีย์ คิดค้นและทำการผลิตน้ำนมแพะอินทรีย์ที่ได้คุณภาพได้รับมาตรฐาน โดยได้รับการรับรองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (GMP) และผลิตภัณฑ์นมแพะพาสเจอร์ไรส์ ภายใต้ชื่อ “พรุจำปา” ได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์การอาหารและยา (อย.) ในปี พ.ศ. 2548 อีกทั้ง ยังมีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์อื่นๆ ร่วมกับการเลี้ยงแพะเพื่อให้เกิดการเกื้อกูลในการใช้ทรัพยากรในฟาร์ม

ผลงานของนายอัคระ ได้ถูกนำไปเผยแพร่และใช้กันอย่างกว้างขวางในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะนม ช่วยสร้างรายได้ เพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต และยังเป็นอาชีพเสริมแก่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราได้เป็นอย่างดี จนได้รับการบรรจุชื่อในนามาณุกรมผู้เชี่ยวชาญด้านปศุสัตว์ไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงแพะจากสมาคมสัตว์บาลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และยังได้ก่อตั้งกลุ่มแพะนมอัครดิษฐ์ จังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นศูนย์เครือข่ายเรียนรู้การเลี้ยงแพะตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

การขยายผลงาน

นายอัคระ ได้ถ่ายทอดผลงานที่คิดค้น สร้างสรรค์ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เครือข่าย โดยมีการเรียบเรียงจัดทำเป็นหนังสือและเอกสาร เผยแพร่ เช่น “หนังสือแพะนมภูเก็ต สุดยอดแพะนมแดนสยาม” และเผยแพร่ องค์ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ จำนวนมาก รวมทั้งมีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลงานทั้งในระดับจังหวัดจนถึงระดับ ประเทศ อาทิ ชมรมชาวแพะภูเก็ต เครือข่ายผู้เลี้ยงแพะภาคใต้ตอนบน เครือข่ายผู้เลี้ยงแพะภาคใต้ตอนล่าง เครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ แกะ แห่งประเทศไทย โดยใช้หลักการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเห็นประโยชน์ ของการทำกรเกษตรแบบไม่ทำลายระบบนิเวศ สร้างอาหารที่ดีไม่มี สารปนเปื้อนซึ่งจะสร้างให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้บรรจุแนวทางการดำเนินกิจกรรมของนายอัคระ ไว้ในแผน นโยบายการผลิตปศุสัตว์และนำไปเผยแพร่สู่เกษตรกรอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ ยังมีเกษตรกร ข้าราชการ คณะนักศึกษา ผู้บริหารจาก ต่างประเทศ อาทิ อินโดนีเซีย อินเดีย ลาว มองโกเลีย ญี่ปุ่น ได้เข้ามาศึกษา ดูงานเพื่อนำองค์ความรู้ของนายอัคระ ไปปรับใช้อีกด้วย

การสร้างกลุ่ม/เครือข่าย

โดยการสร้างแรงจูงใจ ชี้ให้เกษตรกรเห็นถึงประโยชน์ของการเลี้ยงแพะ และชี้ให้เห็นถึงโทษภัยของการทำเกษตร (การเลี้ยงสัตว์) ในกระแสหลัก ได้ทำลายระบบนิเวศและสร้างอาหารที่ปนเปื้อนไม่เป็นผลดีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่สามารถสร้างความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรได้ แต่การทำปศุสัตว์เชิงอินทรีย์ ในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงสามารถสร้างความมั่นคงยั่งยืนในการประกอบอาชีพของเกษตรกรได้จริง ซึ่งในปัจจุบันแนวทางทั้งหมดนี้ได้เกิดกลุ่มเครือข่ายขึ้นอย่างกว้างขวาง และนายอัคระ ได้เปิดฟาร์มเป็นศูนย์เรียนรู้ ฝึกอบรมให้ความรู้ทั้งในเรื่องทฤษฎีและปฏิบัติ ให้กับเกษตรกรผู้สนใจเพื่อให้เกิดทักษะ และนำไปปฏิบัติได้จริง เป็นวิทยากรบรรยายองค์ความรู้ที่ได้ค้นคว้าวิจัยสู่สาธารณชนและการรวมกลุ่มเกษตรกรในระดับจังหวัดและการสร้างเครือข่ายเกษตรกรในระดับเขต ระดับภาคและระดับประเทศ

องค์ความรู้

สมุนไพรใช้ดูแลสุขภาพสัตว์

1. พยาธิภายใน

ใช้น้ำหมักชีวภาพสูตร

ซีเหล็ก + ชุมเห็ดเทศ + สะเดา + ใบขี้ชม + บอระเพ็ด 3 ส่วน

กากน้ำตาล 1 ส่วน

น้ำ 3-5 ส่วน

พด. 7 (1 ซอง)

หมักนาน 21 วัน

อัตราส่วนที่ใช้ ผสมน้ำให้สัตว์กินในอัตราส่วน 1:500

2. ท้องเสีย

ใช้ผลละมุดดิบ, เปลือกทับทิม, เปลือกมังคุด, ผลกล้วยดิบ, ผลฝรั่งดิบ

โหลกผสมน้ำ กรอกให้สัตว์กิน 150 ซีซี/น้ำหนักสัตว์ 20-40 กิโลกรัม

วันละ 2 ครั้ง

3. โรคผิวหนัง

ใช้ผลมะเฟืองเปรี้ยวถูบริเวณที่มีอาการ, ใช้ต้นกะเม็งถูบริเวณที่เป็นโรค (ขี้เรื้อน)

4. เต้านมอักเสบ

ใช้หญ้าพันธุ์เขียว, หญ้าวงช้าง, ลูกใต้ใบ 1 ส่วน : น้ำ 3 ส่วน ต้ม กรอกให้ สัตว์กิน 150 ซีซี/ครั้ง วันละ 3 ครั้ง

5. โรคตา ตาแดง ตาแฉะ

ใช้รากพาโหมฝนหยดตา

6. พยาธิภายนอก

ใช้ใบตะไคร้หอม + ข่าตำ นำมาเช็ดถูบริเวณที่มีพยาธิภายนอก, ใช้หางไหล, หอนอนตายหยาก ตำ แช่น้ำ 1 คืน นำมาอาบหรือฉีดพ่นตัวสัตว์

7. เป็นไข้

ใช้กินต้น ใบ รากย่านาง ต้มลูกใต้ใบ, ใบส้มป่อย

8. นีว

ใช้หญ้าหนวดแมวต้ม อัตราส่วน หญ้าหนวดแมว 1 ส่วน น้ำ 3 ส่วน กรอกให้ สัตว์กิน 150 ซีซี/ต่อน้ำหนักสัตว์ 20-40 กิโลกรัม วันละ 2 ครั้ง

9. เบื่ออาหาร

ใช้สูตรน้ำหมักชีวภาพ

กล้วยสุก, มะละกอสุก 3 ส่วน

กากน้ำตาล 1 ส่วน

น้ำ 1 ส่วน

พด. 2 1 ซอง (25 กรัม)

หมัก 7 วัน

อัตราการใช้ ผสมน้ำหรือ กรอกให้สัตว์กิน 5-10 ซีซี ต่อตัว หรือผสมให้สัตว์กิน อัตราส่วน 2:500

10. ปากเปื่อย

ใช้वानหางจระเข้, เสลดพังพอน ทาบริเวณปากเปื่อย

11. แผลสด ,เปื่อย

ใช้น้ำมันหempทาป้องกันแมลงวันและทำให้แผลหายเร็ว

12. ได้รับพิษจากสารเคมี

ใช้ไข่ขาว 2-5 ฟอง หรือใช้ผงถ่านละลายน้ำกรอกให้สัตว์กิน

13. ท้องอืด

ใช้ใบกระเพรา 1 กำมือ ผสมเกลือเล็กน้อย ต้มกรอกให้สัตว์กิน 50-100 ซีซี

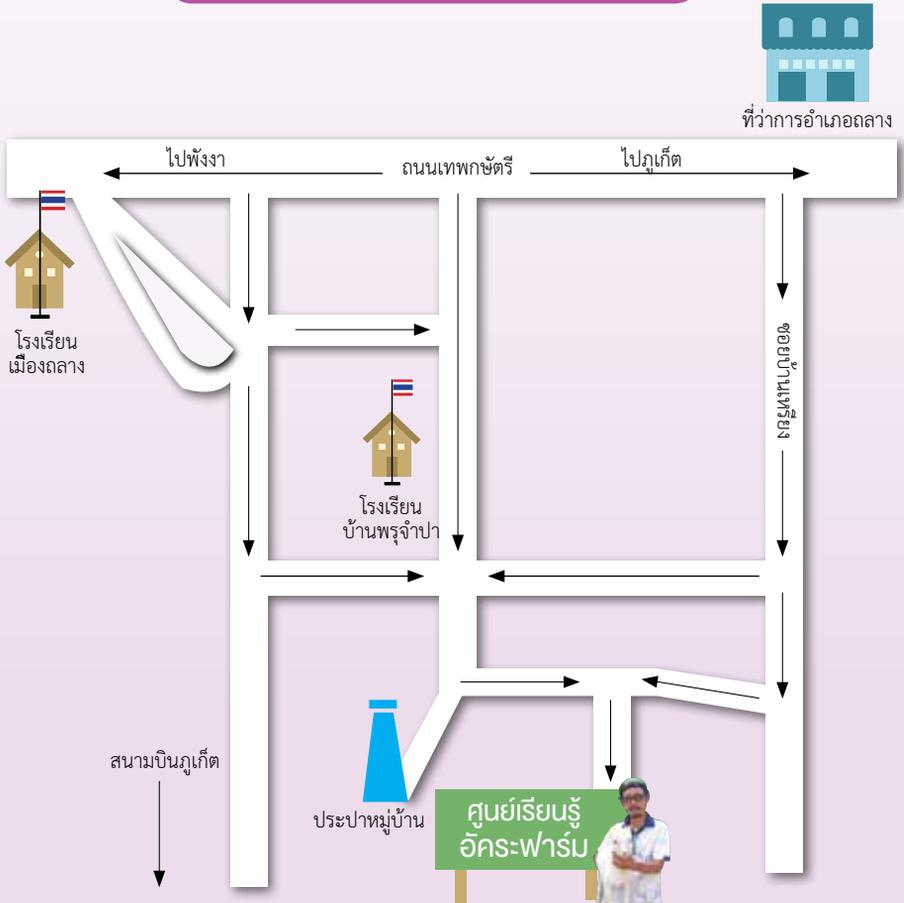
ใช้ใบพ่าโหมตำ คั้นเอาน้ำให้สัตว์กิน 50-100 ซีซี

14. โรคหัวใจ, ปอดอักเสบ,ทางเดินอาหารอักเสบ

ใช้ต้นและใบฟ้าทะลายโจร 1 ส่วน : น้ำ 2 ส่วน ต้มกรอกให้สัตว์กิน หรือ ใช้
ต้นและใบสดคั้นน้ำผสมน้ำให้สัตว์ปีงกินได้ (ใช้ในสัตว์ปีง)

แผนผังที่อยู่อาศัยศูนย์เรียนรู้อัคระฟาร์ม

สถานที่ติดต่อ

ที่อยู่ 43/1 หมู่ที่ 3 บ้านพรุจำปา ตำบลเทพกระษัตรี

อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต 83110

โทรศัพท์ 089-196-6003

ปราชญ์เกษตร
ขอนแก่นแผ่นดิน

นายอดิศร เหล่าสะพาน
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

สาขา ปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย

นายอดิศร เหล่าสะพาน

อายุ	54 ปี
การศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต เอกเกษตรกรรม
สถานภาพ	สมรส มีบุตร 2 คน (หญิง 2 คน)
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 25 หมู่ที่ 13 บ้านดอนมัน ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
โทรศัพท์	087-859-3081
อาชีพ	กำนันและเกษตรกร

รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย ปี 2559
- รางวัลกำนันยอดเยี่ยม กรมการปกครอง ปี 2553
- รางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็นเป็นสุข กระทรวงมหาดไทย ปี 2549
- รางวัลชุมชนแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตดีเด่น กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2549

- รางวัลชุมชนที่มีการบริหารจัดการยอดเยี่ยมแห่งปี กรมพัฒนาชุมชน ปี 2550
- รางวัลศูนย์เรียนรู้ชุมชนดีเด่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ปี 2552
- รางวัลหมู่บ้านนำแนวคิด โครงการหมู่บ้านสร้างเสริมสุขภาพตามแนวพระราชดำริสตรัฐกิจพอเพียง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี 2552
- รางวัลชนะเลิศการประกวดศูนย์เรียนรู้ ภูมิปัญญาชุมชน ระดับประเทศ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ปี 2552
- รางวัลคนดีศรีมหาสารคาม ด้านเกษตรกรรม ในวันเฉลิมฉลองครบรอบ 150 ปี มหาสารคาม ปี 2558 ฯลฯ

ชีวิตที่พอเพียง

จากอดีตที่เคยยึดอาชีพเป็นลูกจ้างและทำงานค้าขายด้วยความเหน็ดเหนื่อยเพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่าย จนได้ตระหนักว่าสิ่งที่ไม่ใช่เป้าหมายชีวิตที่ต้องการจึงได้หันเหตนเองมาเป็นผู้ใหญ่บ้านและก้าวสู่การเป็นกำนันตำบลขามเรียง รายได้จากตำแหน่งกำนันที่ไม่มากนักทำให้นายอดิศรต้องปรับรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ ทำการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค ใช้ชีวิตโดยเรียบง่ายซึ่งสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนพบกับความสุขที่เป็นเป้าหมายของชีวิตและเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคม และด้วยความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งจะต้องมีความรอบรู้เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมาย นายอดิศรจึงเป็นผู้ที่มีความขยัน หมั่นเพียร ศึกษาหาความรู้โดยเฉพาะในเรื่องการทำมาหากินเพื่อความอยู่รอด มีการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง

ปราชญ์เกษตร ขอนแก่น

เป็นผู้มีจิตอาสา มีความตั้งใจจริงที่จะช่วยพัฒนาชุมชนโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งทำให้นายอดิศร ได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยม หรือ รางวัลแหวนทองคำ เมื่อปี พ.ศ. 2553 จากกระทรวงมหาดไทย

ด้วยบทบาทการเป็นผู้นำในชุมชนอย่างเป็นทางการ ช่วยเสริมให้นายอดิศร สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง โดยเป็นผู้คิดค้นสร้างสรรค์กิจกรรมด้านการเกษตรที่ช่วยแก้ไขปัญหให้กับสมาชิกในชุมชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย จึงต้องคิดหาวิธีการที่เกษตรกรสามารถเรียนรู้และนำไปปฏิบัติตามได้ ลงทุนต่ำ ใช้เทคโนโลยีอย่างง่ายในการปฏิบัติ ทำให้สามารถขยายผลให้กับสมาชิกชุมชนและเครือข่ายได้กว้างขวาง สมาชิกในชุมชนและกลุ่มเครือข่ายมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ความพอประมาณ

ความพอประมาณในตนเอง ดำเนินชีวิตเป็นไปโดยเรียบง่าย เน้นเรื่องสุขภาพ กินผักปลอดสารพิษ ปลูกผักกินเอง ส่วนอาหารโปรตีนก็จะเน้นกินปลาที่ตนเลี้ยงเองมาประกอบอาหารง่าย ๆ รวมทั้งเปิด ใจและกบ ขอให้อิ่ม และสุขภาพดี

ความพอประมาณในค่าใช้จ่าย ในกิจกรรมอะไรก็ตามที่จะนำไปสู่ความฟุ่มเฟือยจะพยายามหาทางหลีกเลี่ยง และลดการใช้สิ่งที่เราเห็นว่าสิ้นเปลืองโดยประโยชน์และคุณค่าน้อยที่สุดก็จะหาสิ่งมาทดแทน เช่น หางานหรือกิจกรรมที่ทำแล้วทำให้เกิดความเพลิดเพลินให้ลืมสิ่งพวกนี้ ก็สามารถที่จะทดแทนกันได้

มีการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อเป็นแนวทางในการใช้จ่ายประจำวัน การใช้จ่ายไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งของฟุ่มเฟือย อาทิ สุรา บุหรี่ และยังไม่เคยมอบสิ่งของฟุ่มเฟือยต่างๆ เป็นของขวัญให้ผู้อื่นในวาระต่าง ๆ ด้วย

ความมีเหตุผล

ถ้าจะกล่าวในเรื่องมีเหตุผลในการทำงานก็จะยึดหลักสำคัญคือ “งานมี คนมา ทำงานมีเงิน ไม่ต้องตามหาเงิน แต่เงินมาหาเรา” เหตุผลก็คือ ถ้าคนขยัน อดทน มีหลักการคิด ที่จะฟันฝ่าอุปสรรคอะไรก็ตามจะประสบผลสำเร็จเสมอ ถึงแม้ว่าบางครั้งจะล้มเหลวก็ถือว่าเป็นประสบการณ์ ที่จะต้องแก้ไขและเป็นบทเรียน อีกทั้งยังมีเป้าหมายของชีวิตคือความสุข

ปราชญ์เกษตร
ขอนแก่น

ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ประสบการณ์ชีวิตคือบทเรียน และเป็นภูมิคุ้มกันเพื่อแสวงหาความอยู่รอด การมีครอบครัวอบอุ่น ทำกิจกรรมทำมาหากินร่วมกัน ไม่ผิดศีลธรรม มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ และประหยัด ได้มีการจัดทำแผนร่วมกับชุมชนเกี่ยวกับการเกษตรเฝ้าระวังเด็กกลุ่มเสี่ยงติดยาเสพติด โดยใช้กิจกรรมทางการเกษตรเป็นเครื่องมือคุ้มกันที่ดีอีกทางหนึ่ง

ความรู้

ใฝ่รู้ มีความขยันหมั่นเพียร แสวงหาความรู้สม่ำเสมอ เช่น การไปศึกษา
ดูงานในโครงการพระราชดำริเขาหินซ้อน และได้นำรูปแบบมาพัฒนาให้
เข้ากับสภาพแวดล้อมของตนเอง มีการฝึกปฏิบัติและทดลองด้วยตนเอง
เกิดการพัฒนาโดยเฉพาะเรื่องการทำมาหากินเพื่อความอยู่รอด มีการถ่ายทอด
ความรู้ให้ผู้สนใจนำไปปฏิบัติ

ความมีคุณธรรมตามหลักศาสนา

เป็นผู้ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักมีคุณธรรมเป็นพื้นฐาน อาทิ มีคุณธรรม
พรหมวิหาร 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเมกขา ประพฤติ ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี
 อีกทั้งเป็นที่เคารพนับถือเพื่อนบ้านและบุคคลที่พบเห็น เป็นแกนนำในการ
ทำนุบำรุงศาสนา

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

นายอดิศร เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานด้านการเกษตรที่ช่วยแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตให้กับเกษตรกร เช่น การคิดค้นองค์ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี สร้างเครือข่ายในการขยายผลงานการพัฒนาการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้นำในการจัดทำกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนอย่างหลากหลาย เช่น จัดตั้งธนาคารต้นไม้ โครงการออมทรัพย์วันละบาท ตั้งกลุ่มออมทรัพย์

ปราชญ์เกษตร
ขอนแก่น

เพื่อการผลิต จัดตั้งกลุ่มอาชีพในชุมชน เช่น กลุ่มเพาะเห็ด เลี้ยงปลา
ปุ๋ยชีวภาพ เลี้ยงไก่ เป็นต้น ซึ่งทำให้สมาชิกในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา
และแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการ อีกทั้งยังเป็นผู้ดำเนินการพัฒนา
แก้ไขปัญหาด้านสังคม โดยจัดตั้งศูนย์บ้านกึ่งวิถีชุมชนประเพณีจังหวัดมหาสารคาม
ซึ่งเป็นศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาค 4 ของ ปปส. ทำการบำบัด
ผู้ติดยาเสพติดโดยใช้กิจกรรมการเกษตร จนทำให้ชุมชนได้รับรางวัลจาก
การประกวดของส่วนราชการและภาคเอกชนมากมาย

การขยายผลงาน

นายอดิศร ได้สร้างตัวอย่างความสำเร็จของการนำความรู้ที่สร้างสรรค์ขึ้น โดยใช้พื้นที่ของตนเองเป็นแหล่งปฏิบัติ และแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้กับเกษตรกร และผู้สนใจโดยทั่วไป และยังขยายผลเครือข่ายการเรียนรู้ โดยเกษตรกรที่มีความตั้งใจจริงซึ่งได้เข้ามาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติ จนสามารถใช้พื้นที่ทำการเกษตรของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรในพื้นที่ต่าง ๆ ได้มีการขยายผลงานผ่านกลุ่มเครือข่ายที่จัดตั้งในระดับชุมชน เครือข่ายการพัฒนา ร่วมกับโรงพยาบาลในจังหวัดมหาสารคามและจังหวัดใกล้เคียง มีเครือข่ายอาสาสมัครในการทำงานด้านต่าง ๆ ร่วมกับภาคราชการและองค์กรเอกชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ เครือข่ายการพัฒนา ร่วมกับสถาบันการศึกษา อีกทั้ง ยังมีการขยายผลงานผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วย

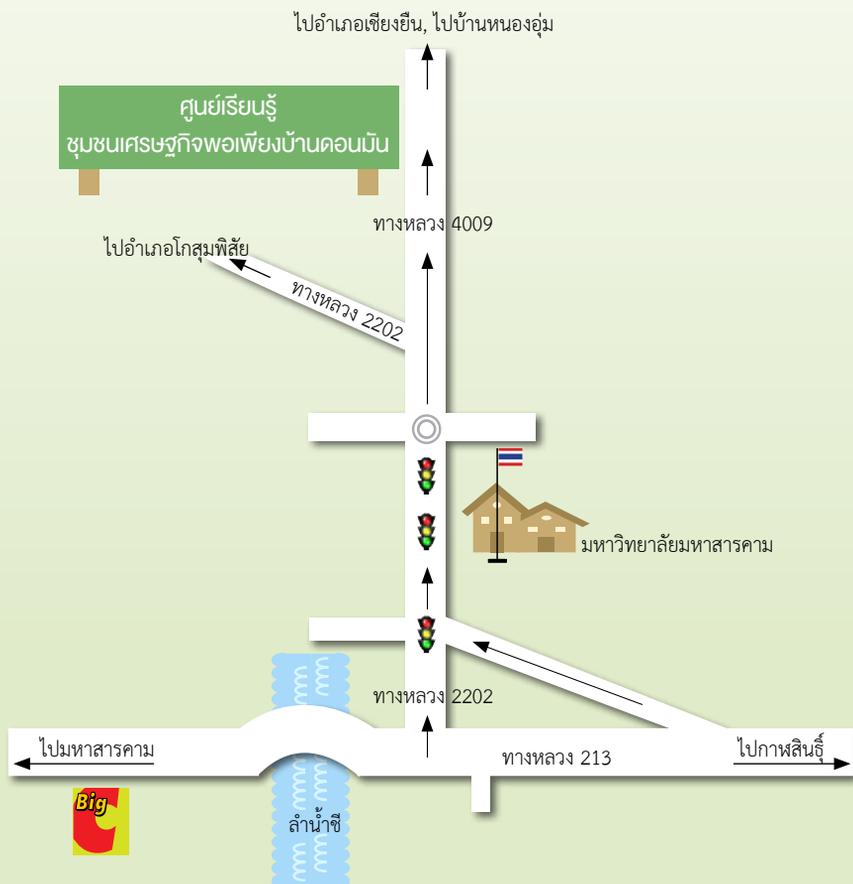
การสร้างกลุ่ม/เครือข่าย

ก่อตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนและร่วมถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ และพัฒนาสังคมการเกษตร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ต้องการเรียนรู้ด้านการเกษตร ที่สามารถทำง่าย ลงทุนต่ำ ทำได้ตลอดเวลา ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างง่าย พร้อมทั้งใช้ในภาคสังคมการเกษตรในการแก้ไขปัญหาสังคม เช่น สามารถตั้งเป็นศูนย์บ้านกึ่งวิถีชุมชนประเพณีจังหวัดมหาสารคาม บำบัดผู้ติดยาเสพติด ยาบ้า สารระเหย กัญชา โดยใช้กิจกรรมด้านการเกษตรเป็นเครื่องมือในการบำบัดได้ ใช้หลักสูตร 60 วัน เมื่อผู้เข้ารับการบำบัดได้ความรู้และประสบการณ์แล้วสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาชีวิตได้ และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก ทำให้สังคมภาคการเกษตรเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนมัน

(4 กิโลเมตรจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

สถานที่ติดต่อ

ที่อยู่ 25 หมู่ที่ 13 บ้านดอนมัน ตำบลขามเรียง
อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
โทรศัพท์ 087-859-3081

